

Adviseur Rob Manders,
bureau Blaauwberg:

‘Het economische seizoen 2020-2021 is een emotionele rollercoaster geweest. Hoogte en dieptepunten wisselden elkaar in snel tempo af. De paniek van voorjaar 2020 is nu weggeëbd. De voorspelde crisis van historische proporties is uitgebleven. Het snelle vaccinatietempo van nu leidt weer tot nieuw optimisme. Het einde van de crisis wordt voorzichtig al gepredikt. Dat vraagt om visie en het maken van keuzes.’

Het landelijke beeld van de economie: een emotionele rollercoaster

De rampspoedberichten van 2020 staan in sterk contrast tot de nieuwe jubelstemming in 2021. Het debat wordt buitengewoon emotioneel gevoerd aan de hand van economische dagkoersen. Dat staat in sterk contrast met de ervaringen in de 071 regio. Een regio die groot is geworden door langjarig te investeren in kennis, onderwijs en het medisch-farmaceutische cluster. En met de Index071 zijn we bovendien in staat de effecten van die lange termijninvestering op evenwichtige manier te volgen. De werkelijke effecten van de pandemie lijken ook meer afhankelijk van die structuurfactoren. Het opleidingsniveau

van de beroepsbevolking, de schuldposities van bedrijven, het investeringsvermogen, het jonge arbeidspotentieel, de (technische) kwalificaties van mensen en aansluiting van diploma's op de beroepenmarkt en de sectorstructuur.

En om de landelijke jubelstemming weer wat te temperen: twee bepalende factoren staan er nog steeds niet rooskleurig voor.

1. Het kennisniveau van jonge mensen heeft een knauw gekregen. De VN acht het bewezen dat één jaar kwalificatiewinst, iedereen een jaar langer naar school, gelijk staat aan een procent extra duurzame economische groei. Je kunt het ook andersom beredeneren. Een jaar tot ander-

half jaar lang gebroken onderwijsroosters, gebrek aan fysieke scholingsmomenten en uitval van stages betekent kwalificatieverlies en daarmee minder economische groei.

2. Bedrijven, instellingen en overheden hebben grote schuldposities opgebouwd. De signalen wijzen erop dat er onderling een zekere coulance zal worden betracht bij de afbetaling van die schulden. Maar de rekening zal vroeg of laat moeten worden betaald. Dan gaat het onder meer over de grote belastingschulden. Die schuldpositie zal het investeringsvermogen van bedrijven, instellingen en overheden nog geruime tijd parten spelen.

Het regionale beeld: de coronarapportages en de veerkrachtindex

Economie071 heeft zich in deze onstuimige periode laten bijstaan door Blaauwberg om grip te krijgen op de staat van de regio-economie. Wat zijn de acute crisiseffecten, hoe 'hard' wordt 071 geraakt, welke economische trends worden door de crisis versneld, hoe veerkrachtig is 071, kunnen we ons herpakken en hoe zou dat herstel eruit kunnen zien?

Deze en andere vragen hebben we in de volgende serie rapporten beantwoord.

- In de eerste coronarapportage (april 2020) stonden we stil bij de directe crisiseffecten. We becijferden dat bijna 20% van de regio-economie acuut was stilgevallen. Een ruime 52% van de werkgelegenheid is economisch meer weerbaar. In vergelijkend perspectief is de 071 regio daarmee één van de meer weerbare regio's van het land gebleken.
- In de tweede coronarapportage (juni 2020) verfijsden we de sectorale analyses, signaleerden we de trends die

door crisis versneld worden en beschreven de periode van crisisdynamiek die het mkb te wachten staat. Voor het bestuurlijk overleg is aansluitend een discussienotitie opgemaakt om het gesprek over de toekomstige agenda van Economie071 goed te voeren.

- In het voorjaar van 2021 maakten we de notitie Veerkracht en Leiderschap. In het hart van die notitie maken we een veerkrachtindex op. Daarbij vergelijken we 071 cijfermatig met de andere regio's op enkele structuurkenmerken. De analyse is dat 071 weliswaar een veerkrachtige regio is, maar dat de regio minder scoort op de factor ondernemerschap en werkgelegenheid.

De Index071: publicatie medio zomer

De veerkrachtindex was voorzien als 'special' bij de nieuwe editie van de Index071. In de voorgaande jaargangen hebben we de Index in het vroege voorjaar kunnen uitbrengen. Dit jaar zit er vertraging op de lijn. Voor een aantal bepalende parameters (werkgelegenheid, aantal bedrijven) zijn nog geen cijfers bekend. Dat heeft direct te

maken met de pandemie. De bronbestanden melden dat de reguliere enquêtering van bedrijven, die nodig is voor het verkrijgen van de cijfers, door de lockdowns is verstoord. De verwachting is dat de cijfers nog even op zich laten wachten. Het heeft weinig zin de Index op te maken zonder deze cruciale getallen. We verwachten de Index medio deze zomer te kunnen publiceren.

We bereidden ons in 2020 voor op een negatief resultaat voor aankomende jaargang. Dat zou echter wel eens kunnen meevallen. Ja, de bezoekerseconomie wordt flink geraakt. En ja, de stagemarkt is lange tijd ontregeld geweest. Maar daar staan tekenen van weerbaarheid en veerkracht tegenover. De arbeidsmarkt is relatief robuust gebleken met een beperkte stijging van de werkloosheid. Meer studenten dan ooit hebben zich aangemeld voor een hoger onderwijsstudie. Zelfs het aantal internationale studenten blijft onverminderd stijgen. En ook de intrede van expats beweegt zich langzaam terug naar het pré-crisisniveau. Voor 071 komt daar de bonus van het robuuste en kennisintensieve medische cluster nog eens bij. Een lichte groei van de Index is kortom niet uitgesloten.